[Project]
Herbestemming voormalig Schepenhuis
tot onthaalbalie en kantoren Toerisme en UiT

[Eigenaar / opdrachtgever]
Stad Mechelen

[Coördinatie]
Dienst monumentenzorg
Schepen bevoegd voor monumentenzorg en jeugd
en Gezin, Greet Geypen
ism. Dienst Toerisme en UiT
Schepen bevoegd voor toerisme, Björn Siffer

[Aangestelde architect]
cartouche:
Architecten Beeck en Hermans bvba
ism. Bailleul Ontwerpbureau en Tecon bvba

[Aangestelde aannemers]
- restauratie en herinrichting - PIT Antwerpen nv.
- balie en inrichting van ontvangstruimte - Potteau Labo nv.

[Subsidie interieurrestauratie restauratiepremie]
- Vlaamse overheid - Agentschap Onroerend Erfgoed: €319.448
- Toerisme Vlaanderen: €49.781

HET MECHELSE SCHEPENHUIS: VOORLOPER VOOR DE NEDERLANDEN (1288-1473)

Het oudste nog bestaande Schepenhuis, omstreeks 1288

Het Mechelse Schepenhuis is één van de oudste nog bestaande stadhuizen in België, en wellicht het oudste dat voor dit doel werd ontworpen. De ontwikkeling van de schepenhuizen verliep parallel met de wens van steden om zich vrij te maken uit de handen van de vorst en met het verkrijgen van een eigen wetgeving en eigen afgevaardigden. In de 15de eeuw waren schepenhuizen aanwezig in de meeste stadscentra en toonde de stadsmagistraat zijn belang door deze imposante (natuur) stenen gebouwen (1).

Mechelen was een voorloper op dit vlak. Mogelijk zetelden de eerste schepenen in de open lucht, op een plein omringd met een haag. De term 'de Haghe' werd teruggevonden in de stadsrekeningen voor een plaats naast het Vleeshuis. In een akte van 1288 wordt al de term 'Schepenhuis' gebruikt. De stadsrekeningen van 1311-1312 vermelden herstellingen en verbouwingen aan het Schepenhuis.

Waterwegen vol handelsactiviteit nabij het Schepenhuis

De huidige Zoutwerf was één van de drukste en meest prestigieuze handelsplaatsen van de stad en werd verbonden met de Grote Markt door een steenweg. Naast deze steenweg werd een **vliet** gegraven waarlangs schepen vis aanvoerden die aan de kade werd verkocht. Deze vismarkt lag tegenover het Vleeshuis, dat in het verlengde lag van het Schepenhuis. De vliet werd overwelfd in 1532 (2).

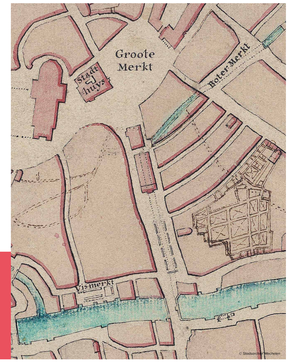

Dit detail uit een kaart van omstreeks 1800 door Joseph Hunin toont in stippellijn het verloop van de **vliet** op de huidige Lizerenleen. De vliet verbond de Dijle met de toen nog niet overwelfde Greppe die vlak voor het Schepenhuis afboog in de richting van de Botermarkt.

© Stadsarchief Mechelen

Een nieuw Schepenhuis naast het oude, 1374-1379

De economische welstand van Mechelen in de 13de en de 14de eeuw ging gepaard met een bevolkingstoename, een fikse stadsontwikkeling, de opgang van ambachten en toenemende administratieve en rechterlijke activiteiten. Het Schepenhuis werd daarom van 1374 tot 1379 uitgebreid met een nieuw indrukwekkend gebouw dat tegen het oude aanleunt.

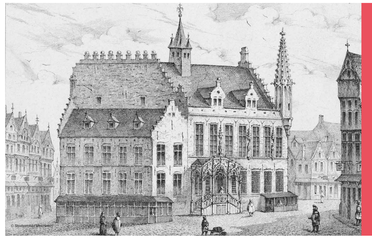

Deze gravure van J.B. De Noter (1786-1855) geeft een impressie van het middeleeuwse Schepenhuis. Vooraan het Oude Schepenhuis (ca. 1288) met zijn twee verdiepingen met getrapte koppgevels, geflankeerd door het hogere, **Nieuwe Schepenhuis (1374-1379)** met de typerende hoektoorentjes. Het sierlijke toegangsportaal (1475) kwam er bij de omvorming tot zetel van de Grote Raad.

Het grootste deel van de werken vanaf 1375 wordt toegeschreven aan meester Hendrik Mys uten Anker. Hij gold als één van de voornaamste bouwmeesters van die tijd en wordt beschouwd als één van de grondleggers van de Brabantse gotiek.

Internationaal belang

Het internationaal belang van het Mechelse Schepenhuis werd zichtbaar gemaakt door het beeldhouwwerk in de beeldnissen van het Schepenhuis. Een zekere "Andries van Valenciniss" werd betaald voor een groot Onze-Lieve-Vrouwebeeld, twee engelen en vijf andere grote beelden. Deze 'Andries' werd geïdentificeerd als André Beauneveu, een befaamde meester uit Valenciennes.

De toenmalige schepenen vervulden een dubbele functie: administratie en rechtspraak. De rechtspleging werd beschouwd als de toepassing van de gerechtigheid Gods. Vaak werden specifieke decoraties aangebracht in schepenhuizen om zowel rechters als rechtzoekenden op hun verantwoordelijkheden en plichten te wijzen. In het Mechelse Schepenhuis zijn twee 'gerechtigheidstaferelen' zichtbaar: de 'Neghen Besten', figuratief verwerkt in de consoles van de Vierschaar op de benedenverdieping en het 'Laatste Oordeel' op de eerste verdieping.

Het gerechtigheidstafereel op de consoles en de balksleutels van de Vierschaar (1375-1378)

De gebeeldhouwde consoles die het plafond van de Vierschaar ondersteunen, gelden als het oudste gerechtigheidsensemble dat in een schepenhuis in de Zuidelijke Nederlanden bewaard is. Herman van Blankene en Jan van Lokeren stonden, houwden en sneden de balksleutels. De Brusselse steenhouwer Jan Keldermans vervaardigde de consoles, die in 1378 door meester Mys ter plekke werden aangebracht (2).

Negen besten

De thematiek van de 'Neghen Besten' wordt voor het eerst gebruikt rond 1312 en wordt al gauw populair in de literatuur. De Negen Besten bestaan uit driemaal drie van de meest vooraanstaande vorsten uit de heidense, de joodse en de christelijke geschiedenis. De heidense vorsten zijn Hector, Julius Caesar en Alexander de Grote. De joodse koningen zijn Jozua, David en Judas de Makkabeeër. **Karel de Grote**, Arthur en Godfried van Bouillon vertegenwoordigen de christelijke vorsten. In de consoles van het Mechelse Schepenhuis zijn de Negen Besten aangevuld met **Abraham** en Noach, die eveneens het rechtvaardige oordeel verpersoonlijken.

© Onroerend Erfgoed

Karel de Grote (ca. 747-814) is bekleed met twee regalia als verwijzing naar zijn keizerlijk gezag: de scepter in zijn rechterhand en de open kroon met opstaande kam. Met zijn linkerhand omklemt hij een wapenschild met een adelaar, het embleem dat hij invoerde als verwijzing naar het Romeinse Rijk.

© Onroerend Erfgoed

In Genesis 11-25 vraagt God aan **Abraham** om zijn enige zoon Isaak te offeren. Op het moment dat hij de jongen wil onthoofden wordt hij tegengehouden door een engel met de woorden "Strek uw hand niet uit naar de jongen... Want nu weet ik dat je ontzag hebt voor God: je hebt Mij je zoon, je enige, niet onthouden."

Taferelen van gerechtigheid en (on)deugden

De balksleutels die de houten balken verbinden met de consoles en de muur, verwijzen eveneens naar de functie als rechtszaal. Twaalf taferelen zijn thematisch gegroepeerd in zes paren. De sculpturen pleiten niet alleen voor gerechtigheid, maar wijzen ook op de burgerlijke deugden en ondeugden, op het goede en het kwade.
De taferelen zijn: Abraham offert Isaak, Christus predikt de leer in een bootje, Daniël in de leeuwenkuil, Sint-Nicolaas houdt het badwater koel, Sint-Paul en Sint-Rombout ondergaan de marteldood, een molenaar draagt het meel van de molen, twee vechtende en twee musicerende figuren, Noah ligt dronken op de grond, **Samson** overmeestert een leeuw, en **Aristoteles** wordt bereden door Phyllis.

De laatste twee verbeelden het thema van de vrouwenlisten. Als waarschuwing werden verhalen voorgesteld waarin beroemde, deugdelijke mannen uit de Bijbel en de klassieke oudheid door hun geliefde belachelijk gemaakt werden of in het verderf gestort (1).

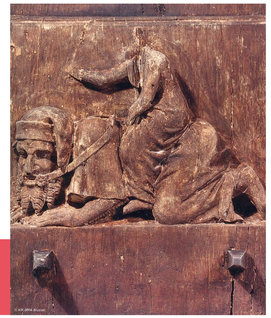

© KIK-IRPA Brussel

De wijze filosoof **Aristoteles** laat zich verleiden door de mooie Phyllis. Hij raakte zo verslingerd aan de vrouw dat hij zich - louter voor haar plezier - door haar liet berijden.

© KIK-IRPA Brussel

De jonge **Samson** opent met zijn blote handen de muil van een leeuw. Zijn sluwe minnares Dalila zal hem later echter het geheim van zijn kracht ontfutselen en hem die ontnemen door zijn haarlokken af te knippen tijdens zijn slaap.

ZETEL VAN HET PARLEMENT VAN MECHELEN (1473-1477) EN DE GROTE RAAD (1504-1616)

Hoogste gerechtshof voor 'de landen van herwaarts over'

In 1473 richtte Karel de Stoute het **Parlement van Mechelen** op. De Mechelse schepenen aarzelden niet om hun riante schepenhuis aan te bieden als locatie voor deze instelling en haar opvolger, de Grote Raad van Mechelen. Vanaf 1504 werd het Schepenhuis dan ook het 'Paleis van den Groten Raedt' genoemd (2).

© Stadsarchief Mechelen

Plechtige openingszitting van het **Parlement van Mechelen** onder Karel de Stoute op 3 januari 1474 in het Schepenhuis te Mechelen, Jan Coessaet, 1587

Het gebouw werd naar behoren heringericht voor deze verheven taak. Vooral de bovenzaal, waar de Grote Raad vergaderde, werd aangepast en versierd. De meest ingrijpende realisaties waren een nieuwe schouw en plafond, waarbij de oudere kraagstenen werden uitgebroken. In 1475 werden voor het plafond 16 nieuwe **consoles** gemaakt door Peeter Waelpoyt, Jan Tieselincx en Jan de Vleeschouwer. In hetzelfde jaar werd de bestaande inkom aan de huidige Steenweg vervangen door een nieuw portaal naar de hand van meester Keldermans.

Het plafond van 1475 rust nog steeds op de toen ingebrachte stenen **consoles**, versierd met het wapen van Bourgondië, het sint-andrieskruis, de Bourgondische vuurslag en de initialen van Karel de Stoute en Margaretha van York.

In 1520-1521 werden Jan van Battele en Pauwel Tubback vergoed om "... in de vierschare aldaer eenighe oude schilderye te ververssche ..." (2)(3). In de reflectie van de ronde spiegel van de schildering van het Laatste Oordeel ziet men aan de overzijde de kruisiging van Jezus op de Calvarieberg. De huidige **Calvarie** is van recentere datum. Onderzoek heeft uitgewezen dat hieronder minstens één oudere schildering schuilgaat, mogelijks uit 1520 (3) (4).

© Stadsarchief Mechelen

De **Calvarie** in het Mechelse Schepenhuis toont op het voorplan Maria en Johannes de Doper rond de gekruisigde Christus. Op de achtergrond is een stad in een open landschap afgebeeld, met aan beide zijden een bosrand

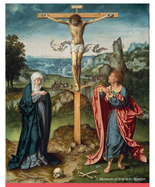

© Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, Brussel

Als verduidelijking van de afbeelding een schilderij van Joos van Cleve (ca. 1525) heeft een gelijkaardige opbouw en voorstelling als de kruisiging die is voorgesteld in het Schepenhuis

Het gerechtigheidstafereel in de zaal van de Grote Raad: het Laatste Oordeel (1525 -1526)

Het tweede gerechtigheidstafereel bevindt zich in de grote bovenzaal. De zuidmuur vertoont een muurschildering van het Laatste Oordeel, die op 15 december 1526 werd betaald aan de Mechelse schilder Frans Sanders. Alle schilderingen werden op een bepaald ogenblik overkalkt en vergeten. Later werden ze herontdekt en blootgelegd. De geschreven bronnen vermelden echter alleen de ontdekking van het Laatste Oordeel in 1851. In 1948 onderging dit meesterwerk een restauratie door J. Van Der Veken en A. Philippot. In 1991-1992 voerde Linda Van Dijck een noodconservatie uit (1).

Voorstellingen van het Laatste Oordeel zijn de meest voorkomende gerechtigheidstaferelen omdat ze het credo van Gods gerechtigheid concreet verbeelden. Ze symboliseren de terugkeer van Christus, wanneer de wederopstanding van de doden zal plaatsvinden. De doden worden samen met de levenden onderworpen aan het Laatste Oordeel en vervolgens naar de hemel of de hel verwezen.

In de voorstelling van de Mechelse raadzaal werden de gebruikelijke iconografische thema's aangevuld met enkele interessante persoonlijke elementen. De Christus-rechter troont op de regenboog en steunt met zijn voeten op de wereldsfeer. Hij wordt omgeven door de engelen die zijn mantel openhouden en met bazuingeschal het oordeelsmoment aankondigen. Rechts en links van Christus' hoofd prijken het zwaard en de bloeiende lelietak, symbolen van respectievelijk de schuldigen en de onschuldigen. Aan weerszijden van de globe staan de Vierentwintig Oudsten uit de Apocalyps, de twaalf profeten of aartsvaders en de twaalf apostelen, die samen het verband leggen tussen het Oude en het Nieuwe Testament. Aan het uiteinde van deze rij zitten respectievelijk Maria (links) en Johannes (rechts).

© Kik-IRPA, Brussel

Het Laatste Oordeel toont een tronende Christusfiguur op een regenboog met aan zijn voeten de voorstelling van de aarde. Zijn hoofd wordt omkranst door een aureool waarin symbolen zijn verwerkt zoals een lelietak, een bloem en een zwaard.

© Kik-IRPA, Brussel

Onderaan het Laatste Oordeel houdt de Dood de bezoeker een spiegel voor, terwijl hij hem bedreigt met een vuurrode lans.

© Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, Brussel

De aartsengel Michaël heeft geen weegschaal bij zich om de zielen te wegen maar draagt in de rechterhand het opschrift 'IUDICIU(M) TIME' of 'vrees het oordeel'.

Vrees het oordeel

Uitzonderlijk is de opbouw van het onderste register van het tafereel. Het wordt gedomineerd door twee figuren die optreden als bemiddelaars van Christus. Links staat Lucifer, die toezicht houdt op de hel; rechts overschouwt de gevleugelde aartsengel Michaël de knielende en biddende uitverkorenen die zich verzamelen voor de tocht naar het paradijs. Michaël draagt een bordje met het opschrift 'IUDICIU(M) TIME' of 'VREES HET OORDEEL'. Om deze moraliserende aansporing kracht bij te zetten, dreigt de Dood, vervaarlijk zwaaiend met een lans, om uit het schilderij te stappen.

De betekenis van de bolle spiegel die hij in de hand houdt, kan op verschillende niveaus verklaard worden. In figuurlijke zin herhaalt het Michaëls boodschap: het oordeelsmoment geldt voor iedereen, ook voor hen die aanwezig zijn in deze zaal. In de tweede plaats weerkaatst de spiegel letterlijk het interieur van de raadzaal. De weerspiegeling van dit kruisigingstafereel brengt ons op het niveau van de zelfbewuste kunstenaar die zichzelf en zijn kunde in de schijnwerper plaatst. Niet alleen laat hij zien dat hij het perspectief beheerst, ook drukt hij de tijdsgeest van de renaissance uit, waarin de kunstenaar als individu op de voorgrond treedt (1).

Redactie:
Sofie Stevens, Monumentenzorg Mechelen

Literatuur:
(1) EEMAN, M.; STRUYF, J.; HUYGENS, F. en A. VAN DE VOORDE 'Steenweg t gerechtigheidstaferelen in het Oude Schepenhuis: de negen helden en het laatste oordeel' in: brochure Open Monumentendag Mechelen 2002 - symbolen', Mechelen, p. 4-9.

(2) MEULI, V., Het Oud Schepenhuis (einde 13de – 14de eeuw) te Mechelen: een bijdrage tot de reconstructie van de bouwhistoriek met situerende beschrijving en bouwkunsthistorische appreciatie., eerste jaar, departement voor Monumenten- en landschapszorg, Instituut Henry Van de Velde, academiejaar 1992-1993.

(3) VAN DIJCK, L. en M-H. GHISDAL, 'Mechelen - Oud Schepenhuis 'Laatste Oordeel' en 'Calvarie', muurschilderingen in de voormalige zaal van de Grote Raad.', Mechelen, 2015.

(4) VAN DIJCK, L. 'Verslag van de conservatie van 16de-eeuwse muurschilderingen in de oude raadkamer van het Mechelse schepenhuis (huidig archief, eerste verdieping) : een Laatste Oordeel boven de haard door Franz Sanders (1525-1526) en een kruisiging op de tegenoverliggende wand.', Mechelen, 1992.

VISIT MECHELEN

VERSCHILLENDE BESTEMMINGEN IN DE 17DE, 18DE EN 19DE EEUW

- Na de verhuizing van de Grote Raad naar het Hof van Margareta van Oostenrijk in 1616, had het Schepenhuis meerdere bestemmingen. De kolveniersgilde kreeg het gebruik van de bovenzaal in 1617.

Op de schouw onder het Laatste Oordeel verwijst een decoratieve boord met kanonnen, pijlenbundels en andere voorwerpen naar het gebruik van de bovenzaal door de **kolveniers.**

© ADL 1992/31 B

Deze laat 19de-eeuwse foto toont het schepenhuis met aan de Schoenmarkt de aanbouw in empirestijl uit 1819. Hierin is vandaag 'Bar Klak' gevestigd. Vervolgens het 'oude Schepenhuis' en het 'Nieuwe Schepenhuis'. De gevel aan de zijde van de Steenweg heeft op dat moment nog steeds de verhoogde vensters van de schuttersgilde.

- Omstreeks 1639 werden het gelijkvloers in gebruik genomen door de rederijkerskamer 'De Pioene'. In 1684 verhoogde de schuttersgilde de vensters van hun kamer, een ingreep die tot 1917 de oostgevel bepaalde.
- Vanaf 1715 werden diverse pleisterwerken uitgevoerd en in datzelfde jaar werd de pui aan de Steenweg afgebroken. In het gebouw vonden achtereenvolgens allerlei rondreizende gezelschappen, militairen en passanten onderdak.
- In 1765 kwam er een schermschool. Wellicht werden in deze woelige periode veel veranderingen aangebracht.
- Een spijtige zaak is dat in 1774 alle nissen van de buitengevel, inclusief de waardevolle beelden van Beauneveu, werden vernietigd.
- Toen de Academie voor Beeldende Kunsten het gebouw in 1811 in gebruik nam, aarzelde ze niet om zeven nieuwe vensters in haar leslokalen in te brengen. De grote toestroom van leerlingen dwong de Academie echter snel om te verhuizen.
- Het Schepenhuis werd in 1852 ingericht als stadsmuseum en herbergde gedurende een halve eeuw de verzameling Mechelse oudheden en historische voorwerpen.
- In 1897 werd deze collectie overgebracht naar de 'Halle' (nu stadhuis van Mechelen) en kwamen de archieven van het stadhuis naar het 'oud-museum'.

BRAND- EN OORLOGSSCHADE EN HERSTELCAMPAGNES IN DE 20STE EEUW

Het jaar 1914, meer impact dan zes eeuwen aanpassingen

In juli 1914, aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog, brak er **brand** uit in het archief waarbij vooral het oude Schepenhuis bijna volledig door de vlammen werd verteerd.

Enkele maanden later was het Schepenhuis het slachtoffer van **oorlogsgeweld**.

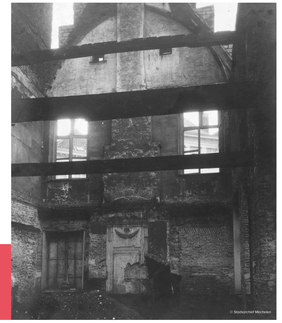

© Stadsarchief Mechelen

Deze foto, wellicht genomen onmiddellijk na de felleri van juli 1914, illustreert hoe een brand het dakgebinte van het oude Schepenhuis had versionden en alle glaswerk had verneld.

© Stadsarchief Mechelen

Op dinsdag 4 augustus 1914, om 9 uur 's morgens, wordt te Brussel officieel aangekondigd dat Duitsland de oorlog heeft verklaard aan België. Mechelen werd getroffen door de Duitse artillerie op 25, 27 en 28 augustus 1914 waarna de Duisters de stad in handen namen. Mechelen werd vervolgens in augustus en september getroffen door bombardementen van eigen artillerie. De ijzerenleen lag in puin. Desondanks kwam het Schepenhuis vrij ongeschonden uit de oorlog. Een bom trof het zuidwestelijke hoektorentje van het Schepenhuis en sloeg een grote bres in de voorgevel, die 'voorlopig' werd gedicht met bakstenen.

Wederopbouw na de Eerste Wereldoorlog (1917-1919 - 1932 - 1934-1938)

In 1916 adviseerde de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen het stadsbestuur om zo spoedig mogelijk werk te maken van een volledige restauratie van dit 'authentieke' en 'opmerkelijke' gebouw. Gedetailleerde opmetingsplannen van de toenmalige toestand van het gebouw doen vermoeden dat er een grondige restauratie werd voorbereid. In 1916 werden enkel de eerste consolidatiewerken uitgevoerd, waarbij wel een nooddak werd geplaatst en de hoogst noodzakelijke herstellingen werden uitgevoerd.

De werken die in 1917 werden uitgevoerd, betroffen vooral de restauratie van het interieur van het nieuwe Schepenhuis. Op dat moment werden wel enkele gevelopeningen aangepast en geüniformeerd. Na deze ingrepen werd het gebouw opnieuw in gebruik genomen als stadsarchief.

De integrale restauratie van het oude Schepenhuis startte in 1932. De interieuraanpassing was als zeer 'utilitair' te bestempelen: er werden twee nieuwe vloerniveaus van beton gestoken op de eerste verdieping en de zolder, en er kwam een volledige nieuwe, naaldhouten dakconstructie. De aanpak van de puntgevels, de vensters en het leien dak was wel geïnspireerd op een historisch juiste vormgeving en materiaalkeuze.

Een grondige restauratie van het nieuwe Schepenhuis volgde tussen 1934 en 1938 naar het ontwerp van architect Henri Meyns. Die omvatte het volledig vernieuwen en aanvullen van de waterlijsten en decoratieve lijsten, het herplaatsen van kruismonelen en bijpassend neogotisch schrijnwerk, het opsplitsen van de noordelijke gevel in twee bakstenen trapgevels en het herstel van het hoektorentje in het zuidoosten. De volledige bedaking, de goten en de aflopen moesten in 1987 al opnieuw worden hersteld. Her en der was ook een aanpassing van het metselwerk nodig.

Een nieuwe herbestemming als museum (1993-1994 – 1998-2000)

In 1993 kreeg de vzw Schepenhuis het leegstaande, verwaarloosde gebouw in erfpacht. De consolidérende restauratie van de buitengevels werd voltooid in 1994 en de restauratie en de renovatie van het interieur in 2000. De architecten Koen Kennes en Betty Elegeert stonden in voor het interieurontwerp, waarbij nieuwe elementen van glas en staal werden ingevoegd om de museale ruimtes met elkaar te verbinden via een wandelcircuit door alle kamers. Het museum werd ingehuldigd in 2000.

Ten gevolge van steeds strengere eisen voor binnenklimaat, zontoetreding, inbraak- en branddetectie, brandveiligheid en toegankelijkheid, kon het gebouw niet langer dienstdoen als museum. Sinds eind 2014 staat het gebouw leeg.

HET HEDEN EN DE NABIJE TOEKOMST

EEN WARM EN PUBLIEKSVRIENDELIJK ONTHAAL IN MECHELEN

In 2014 stelde het stadsbestuur voor om het voormalig Schepenhuis om te vormen tot DE nieuwe plek voor het onthaal door en de kantoren voor Toerisme en UiT Mechelen. De huidige toerisme – en vrijetijdsbalie in de Hallestraat ontvangt jaarlijks zo'n 78.000 bezoekers : Mechelaars en toeristen. In de jaren met een topevenement kan dit aantal oplopen tot 85.000. De balie heeft drie functies: front- en backoffice en bezoekerscentrum.

De verhuis naar een nieuwe locatie, was dan ook enkel en alleen mogelijk als het gebouw optimaal toegankelijk wordt gemaakt voor alle mogelijke bezoekers van alle leeftijden; zoals mensen met kinderwagen, rolstoelgebruikers, mensen met een beperking, ... Dit vraagt ingrijpende werken in en rond het gebouw.

In zijn huidige vorm is het voormalig Schepenhuis moeilijk toegankelijk door de vele niveauverschillen in het gebouw zelf en de grote trappenpartijen aan de buitenzijde. Bij eventuele brand, is het vandaag heel moeilijk om de ideale vluchtweg te vinden.

© Beeck en Hermans bvba

De wenteltrappen, tussenverdiepingen en sokkels die de **ruimtes met elkaar verbinden** zijn gerealiseerd in 2000. Ze maken de circulatie binnenin onoverzichtelijk en vaak moeilijk. In de voormalige raadzaal hinderen de volumes het totaalbeeld van de waardevolle muurschilderingen.

De hoofdingang tot het gebouw ligt nu aan de zijde van de Steenweg waar een statige trap zo'n twee meter omhoogklimt om toegang te verlenen tot de eerste verdieping, de Vierschaar. Eenmaal binnen het gebouw vallen de vele niveauverschillen op die zijn ontstaan door de gefaseerde bouwgeschiedenis van het Schepenhuis. De opvatting als een museum waarbij de **ruimtes met elkaar verbonden** zijn via een wandelcircuit door alle kamers, bemoeilijkt het onafhankelijk gebruik van de verschillende ruimtes.

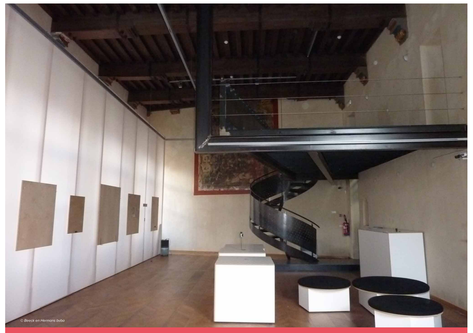

© Beeck en Hermans bvba

De wenteltrappen, tussenverdiepingen en sokkels die de **ruimtes met elkaar verbinden** zijn gerealiseerd in 2000. Ze maken de circulatie binnenin onoverzichtelijk en vaak moeilijk. In de voormalige raadzaal hinderen de volumes het totaalbeeld van de waardevolle muurschilderingen.

© Beeck en Hermans bvba

Op het gelijkvloers en de eerste verdieping zal maximaal worden ingezet op de publieke openstelling. De voormalige raadzaal zal op termijn kunnen worden gehuurd. De andere delen van het gebouw zullen dienst doen als kantoren voor Toerisme en UiT van Mechelen.

Architecten Beeck en Hermans bvba werken samen met een gespecialiseerde ontwerper, Baileuil ontwerpbureau. In 2016 werd het beheersplan en beide dossiers goedgekeurd, werd een erfgoedpremie aangevraagd en een aanvullende premie bij Toerisme Vlaanderen. In december ontving de stad Mechelen een goedgekeurde bouwvergunning.

TOEGANKELIJKHEID VERBETEREN

Om de toegankelijkheid in het gebouw te verbeteren wordt de huidige circulatie heel grondig herzien: de vloerniveaus worden daar waar mogelijk gelijk gelegd en de trappen worden allemaal gegroepeerd in de zone naast de huidige lift. Door deze ingreep zal het niet langer noodzakelijk zijn om van de ene ruimte door de andere te wandelen om hogerop te geraken in het gebouw. Via de trappen worden alle ruimtes afzonderlijk toegankelijk gemaakt. Dit vormt een absolute meerwaarde voor het gebruik en de leesbaarheid van het gebouw.

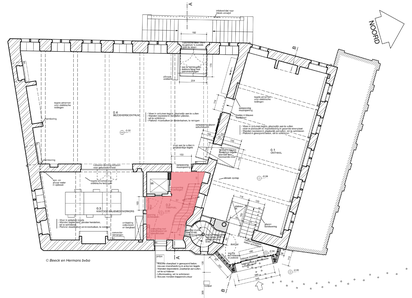

© Beeck en Hermans bvba

© Beeck en Hermans bvba

DOORSNEDE A

Literatuur:

(1) EEMAN, M.; STRUYF, J.; HUYGENS, F. en A. VAN DE VOORDE 'Steenweg 1: gerechtigheidsterelen in het Oude Schepenhuis: de negen helden en het laatste oordeel' in: brochure Open Monumentendag Mechelen 2002 - symbolen', Mechelen, p. 4-9.

(2) MEUL, V., Het Oud Schepenhuis (eind 13de – 14de eeuw) te Mechelen: een bijdrage tot de reconstructie van de bouwhistoriek met situerende beschrijving en bouwkunsthistorische appreciatie., eerste jaar, departement voor Monumenten- en landschapszorg, Instituut Henry Van de Velde, academiejaar 1992-1993.

(3) VAN DEN MOOTER, M. presentatie infodag wederopbouw 10 november 2010 "Mechelen: De wederopbouw van de ijzerenleen"

DE WERKEN GINGEN VAN START OP 1 JUNI 2017 EN DUREN TOT AUGUSTUS 2018

VISIT MECHELEN

NIEUW INKOMVOLUME

Van op de Grote Markt wordt je geleid naar de nieuwe inkom van toerisme en UiT. De nieuwe ingang zal zich aan de Vleeshouwerstraat bevinden. Er wordt een **nieuw inkomvolume** tegen het oudste deel van het Schepenhuis aangebouwd.

In dit nieuwe volume bevindt zich naast een trap ook een lift om de onthaalbalie van Toerisme en UiT vlot te kunnen bereiken. Buiten de sluitingsuren van Toerisme en UiT, zal de bezoeker in dit volume een digitale infokiosk vinden die een samenvatting geeft van de bezienswaardigheden en activiteiten in de Mechelse binnenstad en een verticaal scherm dat de verschillende evenementen affiecheert in Mechelen en omgeving.

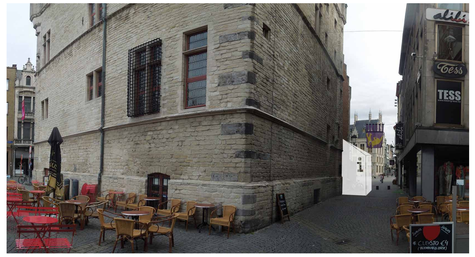

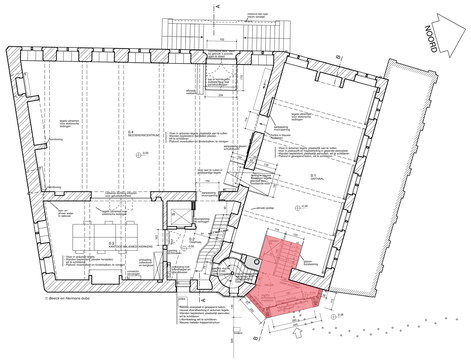

PUBLIEKSVRIENDELIJKE ONTHAALBALIE

De publieksvriendelijke onthaalbalie van Toerisme en UiT wordt geplaatst in het oude Schepenhuis, palend aan de Grote Markt. Hier zal de bezoeker kennismaken met de "top 10 van Mechelen" en aan de balie verdere info kunnen verkrijgen voor een verdere ontdekking van de stad.

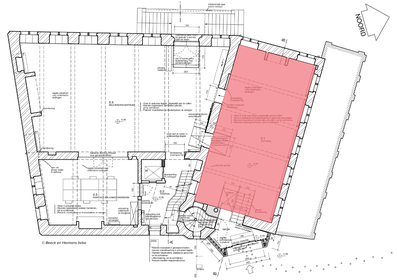

BELEVINGSEILANDEN

Voor de grote zaal 'De Vierschaar' is een passende inrichting uitgetekend om het verhaal van de stad Mechelen te vertellen vanuit meerdere invalshoeken: er worden drie thema-eilanden opgesteld waarbij de bezoeker verschillende facetten van de stad Mechelen verder kan ontdekken. Achterin bevindt zich een extra balie die in gebruik zal worden genomen op de drukste momenten.

RUIMTE 2 BOVENAANZICHT
18 november 2016

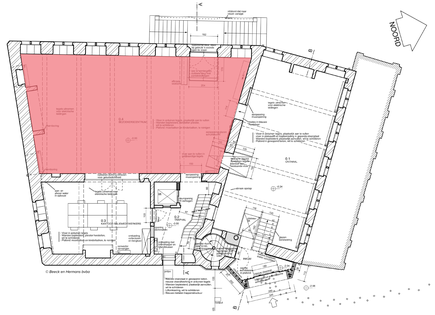

Dit wordt de nieuwe plek voor Toerisme en UiT in Mechelen. Je zal het voormalig Schepenhuis binnenwandelen via een nieuwe inkom.

Duidt aan op één plan en twee foto's waar de nieuwe inkom zal komen.

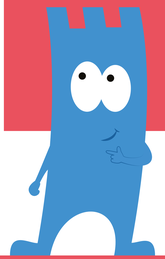

MECHELEN KINDERSTAD

VISIT MECHELEN

TOERISME MECHELEN & UiT IN MECHELEN VERHUIZEN IN SEPTEMBER 2018 NAAR HIER.

UiT in Mechelen

VISIT MECHELEN

DE HANDELAARS VAN DE SCHOENMARKT ZIJN BEREIKBAAR & VERWELKOMEN JE GRAAG

ALIBI
mode voor mannen

TESS
to impress!
MECHELEN

Design Helga Kordt

Neuhaus
BRUSSELS 1857

CALLA LILA

Est. 2016
BAR KLAK
COFFEE - DRINKS - HEALTHY BITES